

Tarih: 27.12.2019

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّيْتَهَا ﴿٧﴾ قَالَتْ هَمَّهَا مُجُورَهَا وَتَقْوِيهَا ﴿٨﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْتَهَا

﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيْتَهَا ﴿١٠﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ

هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ

NEFİS MUHASEBESİ

Muhterem Müslümanlar!

Cenâb-ı Allah insanı en güzel şekilde yaratmış, onu selim bir akıl, sağlam bir irade ve engin bir gönül ile donatmıştır. Doğruyu yanlıştan ayırt etmesi için ona Kur'an'ı ve peygamberlerin örnekliğini bahşetmiştir. Verdiği nimetleri gereği gibi kullanmasını ve nefsinin sınır tanımayan istekleriyle mücadele etmesini emretmiştir. Tercihlerini doğrudan yana yapan, iradesine sahip olan, nefesine dur diyebilen, günahlarından arınıp, kendini ıslah eden kişi, kurtuluşa erer. Nefsinin isteklerine boyun eğen, hevâsının esiri olan, aklını kullanarak arzularını kontrol edemeyen ise hüsrana uğrar. Yüce Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'de bu hususu bizlere şöyle hatırlatmaktadır: “Nefse ve onu şekillendirip düzenleyene; ona kötü ve iyi olma kabiliyeti verene yemin olsun ki, nefsinin arındıran elbette kurtuluşa ermiştir. Nefsinin arzularına uyan da ziyana uğramıştır.”¹

Değerli Kardeşlerim!

Mümin için asıl olan, nefsinin lanetlemesi değil, onu terbiye etmesi ve güzel huylarla donatmasıdır. Allah'ın çizdiği sınırlara, ahlâka ve vicdana aykırı olan her türlü isteğe karşı, nefsinin kontrol altında tutmasıdır. İyiliğin ve iyilerin tarafında, kötülüğün ve kötülerin karşısında yer almasıdır. Bu tutum ve davranış bizleri dünya hayatında iyilerden kılacağı gibi ahiretteki hesabımızı da kolaylaştıracaktır. Nitekim büyük sahabe Hz. Ömer şöyle demiştir: “Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin, büyük hesap günü için kendinizi hazırlayın! Çünkü kıyamet gününde hesap, ancak dünyada iken kendisini hesaba çekenler için kolay olacaktır.”²

Aziz Müslümanlar!

Nefis, iyilikle kötülüğün mücadele alanıdır. Kişi, nefsinin kötülüklerden arındırıldığı ölçüde manen yükselir, kurtuluşa erer. Heveslerinin esiri olduğu oranda ise hüsrana uğrar. Nefse galibiyet kişiyi sultan kılar, nefsin isteklerine boyun eğmek ise nefsin kölesi yapar. Nefis, insanı mahcup edecek ve günaha sevk edecek davranışlara da zemin teşkil eder. Bu gayri ahlâki isteklere boyun eğen kişiler, içinde buldukları topluma huzur ve güven veremez. İmtihan için yaratılan insan, nefsiyle ve kötülüklerle sürekli mücadele etmek durumundadır. Nefis ve kötülüklerle mücadele ederken tek yardımcımız ve sığınağımız Yüce Allah'tır. Nitekim Allah Rasulü'nün şu duası bunun en güzel ifâdesidir: “*Ey Allah'ım, göz açıp kapayıncaya kadar, hatta ondan daha kısa bir süre beni nefsimi bırakma!*”³

Kıymetli Kardeşlerim!

Önümüzdeki çarşamba günü 2020 yılına girmiş olacağız. Yeni bir yılın gelişini günah ve haramlar ile kutlamayalım. Ömür sermayesinden bir yılın daha eksildiğini, ölüme bir adım daha yaklaştığımızı unutmayalım. Geçmiş yılın muhasebesini ve gelecek yıl için ``nasıl Rabbimin rızasına uygun olarak değerlendirebilirim`` bunun hesabını yapalım. Unutmayalım ki dünya hayatında yaptığımız iyilik ve kötülüklerin hesabı mutlaka sorulacaktır. Ahirette dünyada yapıp ettiklerimizden başka bir şey bulmayacağımızı aklımızdan çıkarmayalım. Hutbemi bir hadis-i Şerif'in anlamıyla bitiriyorum. “*Akıllı kişi, nefsinin hâkim olan ve ölümden sonrası için çalışandır. Zavallı (ahmak) kişi ise nefsinin arzu ve isteklerine uyan (buna rağmen hâlâ) Allah'tan (iyilik) temennî edendir.*”⁴

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Şems Süresi, 7, 10.

² Tirmizi, Sıfâtü'l-kıyâme, 25

³ Ebû Dâvûd, Edeb, 100-101.

⁴ Tirmizî, Sıfâtü'l-kıyâme, 25; İbn Mâce, Zühd, 31